

Opsamling på verdenscafe om samtalen – hvordan og hvornår tager vi samtalen?

Udsagn fra verdenscafeen opdelt i temaer.

Kultur

- **Tid til samtalen** (mulighed for at komme tilbage til samtalen, hvis borgeren ikke er klar til samtalen eller hvis medarbejderen ikke har tid til at tage hele samtalen, når det opstår)
- **Plads til videndeling og erfaringsudveksling** mellem kollegaer om samtalen
- **Samtaleværktøj** til at forberede beboerne på samtalen (eks. udnytte spisesituation, hvor en medarbejder sidder og spiser med beboerne uden at blive forstyrret af at skulle rejse sig fra bordet under måltidet)
- **Samarbejde med præst** om at have fokus på den sidste tid og samtalen
- **Samtalen fylder for lidt** på plejehjem i forhold til hvor meget arbejdet på plejehjem handler om døende mennesker
- **Faglig stærk i argumentationen** når borgeren bliver dårlig og ikke har taget stilling til livsforlængende behandling og genoplivning
- **Ledelsen skal følge op** med medarbejderne efter dødsfald – evaluering af forløb
- **Medarbejderne skal være til rådighed** når borgeren og pårørende har behov for at tale med dem.

Sprog

- **Ikke bruge fagsprog** men være konkret i situationen
- **Fokus på kropssprog** være åben og italesætte svære emner
- **Afstemme forventninger** med borgeren om indflytning på plejehjem
- **Gode råd til sprog og vendinger:**
  - "Hvis vi skal respektere dine ønsker i den sidste tid, kan det være en god ide at oprette et livstestamente"
  - Hvis du bliver syg, hvad er dine ønsker?

Hvornår

- **Hvornår tages samtalen?**
  - **3 måneder** efter indflytning på plejehjemmet (ønsker fra pårørende til demente)
  - **4 uger efter** indflytning på plejehjem hvis borgerne ønsker samtalen
  - **Ved ændringer** i borgerens tilstand
  - **Ved den sygeplejefaglige udredning** som tages sammen med borgeren ved at af de første besøg fra en sygeplejerske
  - **Ved medicingennemgang** i samarbejde med praktiserende læge, som foretager medicingennemgangen
  - **Ændringer i livstestamentet** hvis borgeren har nye ønsker eller tilstanden er forandret
  - **Situationsbestemt** når medarbejderne kan se og mærke der er behov for det – griber bolden.

Behov (medarbejdere)

- **Være på forkant** med at få fokus på samtalen
- **Undervisning i at tage samtalen** - det er ikke så simpelt fordi det kan være følsomt og svært at gå ind i samtalen
- **At få afklaring** på borgerens ønsker fordi det har stor betydning for behandlingsforløbet
- **Aktivt gøre det naturligt** at tale om døden og den sidste tid.

Behov (borgere)

- Hvad sker der efter døden?
- Hvad tror du på? (medarbejder kan gribe bolden ved at bringe sig selv ind i samtalen).

Om deltagernes oplevelser i projektet

- Praktiserende læger er mindre berøringsangste
- Pårørende: demente dør to gange
- Grad af afklaret om den sidste tid er ikke aldersbetinget
- Præst sang for døende beboer.

Cafébestyrer Line Stryhn